

AAA_2509y#01#Q16#01 (Eduman) testinin sualları

Fənn : 2509Y Firmanın iqtisadiyyatı

1 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- təkrar idxal
- gömrük anbarı
- tranzit
- gömrük ərazisində emal
- konsiqnasiya

2 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- rüsumsuz ticarət mağazası
- təkrar ixrac
- sərbəst anbar
- lisenziyalaşdırma
- əmtələri məhv etmə

3 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?:

- sərbəst gömrük zonası
- françayzinq
- dövlətin xeyrinə əmtədən imtina
- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış
- gömrük nəzarəti altında emal

4 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?

- gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- dəyərin çıxılması üsulu ilə
- analitik üsul ilə

5 Xarici iqtisadi əlaqələr üzrə ölkənin iqtisadi siyasət tədbirlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- məhsulun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri minimumlaşdıran tədbirlər aiddir
- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- sürətli amortizasiya, vergi güzəştləri, əmək haqqının minimum əmək haqqı və s.-ni nəzərdə tutan tədbirlər aiddir
- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər aiddir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsalı xərclərinin səviyyəsini məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

6 Aşağıdakılardan hansı xarici iqtisadi fəaliyyətin iqtisadi tənظیمləmə üsullarına aid deyil?

- gömrük rüsumlarını, standartların tətbiq edilməsi
- xarici iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- inzibati maneələrin aradan qaldırılması
- valyuta kursunun idarə edilməsi, vergi mexanizmi
- xidmətlərin məhdudlaşdırılması

7 "Franko-anbar (satıcı)" nədir?

- məhsul göndərən müəssisə istehlakçının "məskunlaşdığı" dəmiryolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir
- istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqləmə, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtəənin qiymətinə əlavə edilir
- müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir
- müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır
- məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır

8 Konsiqnasiya yolu ilə ixrac əməliyyatları nədir?

- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binələrdə (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geri götürülməsinə əsaslanan rejimdir
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir

9 Təkrar ixrac (reeksport) əməliyyatları:

- ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geri götürülməsinə əsaslanan rejimdir
- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

10 Embarqo:

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudlaşdırma tədbirləri əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsidir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir

11 Kompensasiya rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalardan istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur

- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçılarına ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur

12 Antidempinq rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçılarına ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalardan istifadə olunmuşda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur

13 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid olunmur?

- müəssisənin və ya məhsulun imijinin artırılması
- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- istehsalın həcmiminin artırılması
- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması

14 Müəssisədə qiymətdəyişmənin metoduna aiddir:

- analitik
- orta xərclər üstəgəl mənfəət
- müşahidə
- sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri
- maya dəyəri üstəgəl əmək haqqı

15 Qiymət funksiyalarına aiddir:

- uçot, stimullaşdırma və nəzarət
- nəzarət, stimullaşdırma və bölgü
- analitik, müşahidə və eksperimental
- stimullaşdırma, bölgü və tənzimləmə
- uçot, stimullaşdırma və bölgü

16 Aşağıdakılardan hansı bazar şəraitinə (strukturuna) aid deyil?

- İnhisarçı rəqabətli şəraiti
- Dinamik inkişaf şəraiti
- Təkmil rəqabətli şərait
- Xalis inhisar şəraiti
- Oligopolik şərait

17 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid deyil?

- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması

18 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin uzunmüddətli məqsədinə aiddir?

- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- müəssisənin bazarda öz satış payını artırması

19 Tələb elastik olduqda, məhsulun qiymətinin aşağı salınması müəssisənin məcmu gəlirlərini:

- dəyişmir
- həm artırır, həm də azaldır
- sabitləşdirir
- azaldır
- artırır

20 Müəssisənin qiymət strategiyasının birinci mərhələsi olan ilkin məlumatların toplanması mərhələsinə nə müəyyən edilir?

- məhsulun istehsalına və satışına çəkiləcək xərclər və onların strukturu qiymətləndirilir
- potensial rəqiblər müəyyən olunur
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirilir
- potensial alıcılar müəyyən olunur
- maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilir

21 Bazarda qiymətləri formalaşdıran müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- təkml rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərən müəssisələr
- özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
- tam ortaqlıqlar
- kiçik və orta müəssisələr

22 Bazarda bazar qiymətlərinə əsaslanan müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- bazarda qiymət lideri olan müəssisə
- özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
- xalis inhisar
- təbii inhisar

23 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə qiymətoymanın metodlarına aid deyil?

- «orta xərjlər üstəgəl mənfəət» metodu
- cari qiymətlər səviyyəsində qiymətin müəyyən olunması metodu
- "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu

- rəqib məhsulların qiymətini nəzərə alaraq qiymətin müəyyən edilməsi metodu
- ümumsex xərclər əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu

24 Müəssisənin investisiya siyahı-səti və maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin maliyyə vəsaitləri ilə təmin edilməsi
- maliyyə resurslarının digər növ (material, əmək, pul) resurslara transformasiyasının optimallığının qiymətləndirilməsi
- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
- dövriyyə vəsaitlərinin optimallığının qiymətləndirilməsi
- əsas fondlara qoyuluşların (əsaslı tikintinin) məqsəduyğunluğu və səmərəliliyi, bunların tərkibi və quruluşunun qiymətləndirilməsi

25 Ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- müəssisənin aktivlərinin və bunların maliyyələşdirilməsi mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi
- müəssisənin əldə olunmuş iqtisadi imkanlarının saxlanması və onun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün zəruri olan resursların tərkibinin və həcmələrinin qiymətləndirilməsi
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin və əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi
- əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
- maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi

26 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- əlavə dəyər vergisi
- əmlak vergisi
- mənfəət vergisi
- gəlir vergisi
- torpaq vergisi

27 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- bank kreditləri
- kreditor borcları
- borc vəsaitləri
- hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyələşdirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.)
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər

28 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin yekun büdcə planlaşdırılması sisteminin tərkib elementlərinə aid deyil?

- pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
- əsas fondların hərəkəti haqqında hesabat
- mənfəət və zərər balansı
- istehsal proqramı
- ilkin proqnoz məlumatları

29 Müəssisənin balansı nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir
- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir
- müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir

- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir

30 Müəssisənin likvidliyi nədir?

- müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir
 müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir
 müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir
 müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir
 müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir

31 Müəssisənin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
 uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi
 müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
 müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
 ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması

32 Müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənilib hazırlanmasının əsas istiqamətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- müəssisənin vergi siyasətinin müəyyən edilməsi
 müəssisənin elmi-texniki siyasətinin seçilməsi
 müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
 müəssisənin mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
 müəssisənin amortizasiya siyasətinin seçilməsi

33 Müəssisənin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmi-nə nisbəti kimi müəyyən edilir
 müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
 pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmi-nin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
 müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
 müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir

34 İdarəetmə sistemi:

- idarəetmə subyekti ilə idarə olunan obyektin məcmusudur
 idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur
 idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
 idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
 idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur

35 İdarəetmədə qarşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?

- məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd olmaması
 təhcizatçıların mənafeyinə tabe olması
 real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması)
 çevik olması
 icraçılar üçün aydın olması

36 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən

kollektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər həyata keçirir, onlara isə ayrı-ayrı qərarları hazırlayarkən ixtisaslaşmış funksional aparat kömək edir?

- matrisa quruluşu
- funksional quruluşu
- qərargah quruluşu
- proqram məqsədli və çevik quruluşu
- xətti quruluşu

37 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrılır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edilməsi ilə əlaqədar olan bütün qərarları işləyib hazırlayır və qəbul edir?

- proqram məqsədli və çevik quruluş
- matrisa quruluşu
- qərargah quruluşu
- funksional quruluş
- xətti quruluş

38 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edilməsinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr arasında bölüşdürülür və bu bölmələrdən hər biri müəyyən işləri yerinə yetirir?

- xətti quruluş
- qərargah quruluşu
- matrisa quruluşu
- funksional quruluş
- proqram məqsədli və çevik quruluş

39 İdarəetmə prosesi nədir?

- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür
- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və məşin əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür
- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür

40 Strategiya nədir?

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məjmusudur
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur

- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məjmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur

41 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi
- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri
- istehsal prosesinin üsürləri arasında kooperasiyanın yaradılması mərhələsi
- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi

42 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması
- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi
- əməyin normalaşdırılması
- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər

43 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür

44 "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- planların tərtib olunmasının elmi bəzəti olan norma və normativlərə əsaslanır
- istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır
- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proportsiya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

45 əmtəəlik məhsula daxil edilmir:

- reallaşdırılmış məhsul
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul

46 Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?

- istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər göstəricilərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
- yerinə yetirilməsi müddətləri göstərilməklə tapşırıqların konkretləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi
- istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi
- əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi

47 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir?

- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- maliyyə planı

48 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planında:

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- plan üzrə reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

49 Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir
- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimlənməsi, mütərəqqi texnologiyanın tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- müəssisədə mənfəət və rentabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir

50 Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir

51 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- taktiki, analitik, operativ
- taktiki, funksional, strateji
- strateji, taktiki, operativ
- strateji, direktiv, indikativ
- funksional, analitik, çevik

52 Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir

- məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması
- demək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

53 Satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin tijarət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiymətləndirmələri əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma
- satışın həjmində dəyişikliklərə səbəb olan meyllər əsasında proqnozlaşdırma

54 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinləşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil? (Sürət 08.10.2015 16:52:50)

- istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
- istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir
- istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir

55 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- işçilərin sayının azalması
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır
- müxtəlif istehsalların birliyi

56 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinləşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- vahid satış şəbəkəsinin olması
- vahid enerji sistemi
- vahid nəqliyyat bazası
- kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti

57 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlı, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
- istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı
- müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası

58 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinləşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir

- ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinəlaşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinəlaşmə isə məhdudlaşdırır

59 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinəlaşmənin tipləri hansılardır?

- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- şaquli, üfiqi, qarışıq
- aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji

60 Kombinəlaşmənin əsas şərti nədir?

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir
- eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir

61 Qarışıq kombinəlaşmə tipi nə vaxt olur?

- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- xammal ardıcıl emal olunanda
- xammal kompleks emal olunanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda

62 Sənayedə kombinəlaşdırma nədir?

- texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir
- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir
- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir
- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir
- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir

63 Üfiqi kombinəlaşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
- bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur

64 Yüngül sənaye üçün kombinəlaşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- üfiqi kombinəlaşmə
- istehsal-texniki
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- xammalın kompleks emalına görə

65 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması
- istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinləşdirilməsi
- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal

66 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- texnologiyadan müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması
- müəssisələrin iriləşməsi

67 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır

68 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi

69 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- aqreqat, mexaniki, texniki
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- istehsal, satış, idxal və ixrac
- fərdi, seriyalı və kütləvi
- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

70 Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü
- məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərinə görə strukturu
- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri

71 Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsədəuyğundur?

- dəyər göstəriciləri
- nisbi göstəricilər
- inteqral göstəricilər
- natural göstəricilər

- ümumiləşdirilmiş göstəricilər

72 Müəssisənin ölçüsü nədir?

- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
- Bu, istehsalın ölçüsüdür
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir
- istehsal prosesinin təşkili formasının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış maddi və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
- istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur

73 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

74 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- ümumi, xüsusi, fərdi
- fərdi, texniki, texnoloji
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- fiziki, mexaniki, texnoloji

75 İxtisaslaşdırma nədir?

- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
- konstruktiv qurluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir

76 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
- əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
- müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində

77 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır
- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir
- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır

- müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır

78 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
 əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
 texnoloji, əşya, mexaniki
 aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
 əşya, texniki, fiziki

79 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
 özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tət-biq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məh-sul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
 müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
 eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir
 özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir

80 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
 özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
 istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məh-sul-darlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır
 özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məh-sul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
 müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir

81 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
 ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
 ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
 iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
 özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir

82 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələ-rin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
 ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
 istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir
 müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib his-sələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
 iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

83 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu iş hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir

84 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlaşmə imkanları daha məhduddur?

- yeyinti sənayesi
- metallurqiya
- maşınqayırma
- neft-kimya sənayesi
- neft emalı sənayesi

85 əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinəlaşmənin formaları hansılardır? (Sürət 08.10.2015 16:52:43)

- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- fərdi, seriyalı və kütləvi
- şaquli, üfiqi və qarışıq

86 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinəlaşdırməni xarakterizə edir? (Sürət 08.10.2015 16:52:45)

- Kombinəlaşdırmə - marketinqin təşkili üsuludur
- Kombinəlaşdırmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
- Kombinəlaşdırmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- Kombinəlaşdırmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir
- Kombinəlaşdırmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir

87 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmninə materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövriyyə vəsaitlərinin orta qalıqına vurulur

88 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmninə həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmninə həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

89 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi

90 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur

91 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur

92 Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə
- iki məhsulgöndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə
- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar

93 Tranzit norması nədir?

- istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin maksimum miqdarıdır

- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmının minimum miqdarıdır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir

94 Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- məhsulun tamamlanması
- istehlakçılarla əlaqələr
- məhsulun saxlanması
- məhsulların istehsalı
- məhsulların nəqli

95 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsinin təşkili
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- məhsulun reallaşdırılmasının forma və metodlarının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi
- müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili

96 Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əlaqələrin sayının azalması
- əmtəə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsaldankənar xərclərin azalması
- əmtəənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması
- son istehlakçılarla mütəmadi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- məhsulun son istehlakçıya bilavasitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması

97 İstehsalçı firma özünəməxsus aşağıdakı struktur bölmələrindən istifadə edərək satışı həyata keçirə bilməz?

- yerli bazarı, rəqibləri tanıyan, istehlakçıların tələblərinə uyğun satış şərtləri və xidmətləri təklif edə bilən ixtisaslı müəssisələrə malik regional satış filialları
- xammal və material ehtiyatlarının yaradılması üçün tədarük funksiyaları icra edən təchizat kontorları
- əmtəə ehtiyatları yaratmadan sövdələşmələrin bağlanması, bazarın öyrənilməsi, sifarişlərin yerinə yetirilməsi üzrə funksiyaları icra edən satış kontorları
- pərəkəndəsət看 şəbəkəsi (köşklər, mağazalar, salonlar və s.)
- funksional vəzifələrinə, həm də əmtəənin müştəriyə nümayişini həyata keçirməli olan, sövdələşmələr bağlamaq və ya bu hüquqa malik olmayan xüsusi agentliklər

98 Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- analitik və sintetik satış sistemləri
- daxili və xarici satış sistemləri
- birbaşa və dolay satış sistemləri
- əsas və köməkçi satış sistemləri
- intensiv və selektiv satış sistemləri

99 Firma nöqtəyi-nəzərindən satışla əlaqədar funksiyaların vasitəçilərə verilməsi məqsədəuyğun amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- miqyasa görə qənaət
- xidmətin yaxşılaşdırılması
- əlaqələrin sayının azalması
- son istehlakçılarla mütəmadi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- funksional uyğunsuzluğun azalması

100 Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?

- birbaşa, dolayı və qarışıq satış sistemləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
- intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri
- analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
- daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri

101 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur

102 Müəssisədə istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması
- avadanlıqdan istifadə əmsalı
- plan ili üçün görüləcək işin həcmi
- növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı)
- avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi)

103 Aşağıdakılardan hansı "Dəqiq vaxtında" sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?

- təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünlüyü
- maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi
- maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması
- müəssisədə istehsal tsiklinin qısaldılması
- göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması

104 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar
- istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür

105 əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- işçilərin iş qəbul olunması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- əməyin stimullaşdırılması
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi

106 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- yeni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili

- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi

107 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi

108 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi
- işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi

109 əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- dövlətin sosial siyasəti
- əmək bazarının konyukturası
- işin xarakteri
- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı

110 əməyin ödənilməsinin işəməz formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi
- texnoloji qaydaların pozulması
- görülən işlərin dəqiq hesablanması mümkünüyü
- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması

111 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolaylı işəməz formasından istifadə olunur?

- əsas fəhlələr
- mütəxəssislər
- köməkçi fəhlələr
- rəhbərlər
- xidmətçilər

112 Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf im-kanlarının yoxluğu
- ixtisasın artırılması im-kanlarının yoxluğu
- işin möv-süm-lü olması
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi

113 Növbə daxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- üzürsüz səbəbdən işdə olmama
- materialın emal üçün gecikməsi
- xəstəlik üzəndən boşdayanma
- bütün günü boşdayanma
- müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama

114 İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

- rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjmdə işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür
- müəyyən müddət ərzində bri-qa-da tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həjmdə iş-lərin plan ölçüsüdür
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür

115 Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

116 Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

117 Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

118 Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına

- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

119 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 2
 4
 3
 6
 5

120 əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mütərəqqi işəməzd əmək haqqı sistemində:

- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
 birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
 normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
 işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
 əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır

121 İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
 menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar
 sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular
 mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
 baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri

122 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 5
 2
 3
 4
 6

123 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
 əmək predmetini emal edənlər
 müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
 təmir işini həyata keçirənlər
 xammal və hazır məhsulu nəql edənlər

124 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
 heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə
 köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
 heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
 mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə

125 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- əsas fəhlələr

- mütəxəssislər
- köməkçi fəhlələr
- mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri

126 əmək haqqı nədir?

- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait

127 əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər
- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
- tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi

128 əməyin ödənişinin işəməuzd formasına aid deyil:

- birbaşa işəməuzd
- mütərəqqi işəməuzd
- dolayı işəməuzd
- mükafatlı işəməuzd
- intensiv işəməuzd

129 əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- birbaşa vaxtamuzd
- mütərəqqi vaxtamuzd
- dolayı vaxtamuzd
- mükafatlı vaxtamuzd
- akord sistemi

130 Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu
- qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu
- yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu

131 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar
- səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları
- borc maliyyə vəsaitləri
- istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər

132 Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə
- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə

133 İntestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- daşınan və daşınmaz əmlak
- işçi qüvvəsi, müvənlər və bank lisenziyası
- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, an-jaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdis və is-teh-salat təjribəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrubi və digər intellektual sərvətlər

134 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

135 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

136 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
- xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti
- daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, materialtutumu
- investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı

137 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir

138 İntestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- xalis cari dəyər
- maya dəyəri
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti
- məhsulun əmək tutumu
- məhsulun kapital tutumu

139 İnvestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?

- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və maliyyə imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin mənəvi aspektlərinin tədqiqidir

140 İnvestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
- texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil

141 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- yeni tikintiye çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi

142 əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- yeni tikintiye, mövcud güjlərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərinin xüsusi çəkiləridir

143 əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri
- tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kənd təsərrüfatı, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri

144 əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi

- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi

145 Birbaşa investisiya:

- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- istiqrazların alınmasına yönəldilir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir
- imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- veksellərin alınmasına yönəldilir

146 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi

147 İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclərini
- işləyənlərin əmək haqqını
- xammal və materialların alınması xərclərini
- əsas fondların cari təmiri xərclərini
- avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini

148 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- işlərin icraçıları (podratçılar)
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır
- məqsədli pul yatırımları

149 Real investisiya nədir?

- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuluşudur
- qiymətli kağızların alınmasına və dövrüyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- birbaşa və portfel investisiyalarının cəminə bərabərdir

150 Maliyyə investisiyası nədir?

- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşudur
- daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır

151 Portfel investisiyası:

- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- ancaq kredit şəklində olur
- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir
- ancaq veksəl şəklində olur
- ancaq səhm şəklində olur

152 İnvestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür
- inteqral səmərəni sıfıra bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür
- investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
- xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür

153 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi
- layihənin və investisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili
- investisiya layihələndirilməsi
- investisiya strategiyasının müəyyən olunması
- strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi

154 İncə investisiya dedikdə:

- müəssisənin işçiləri başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür
- müəssisənin debitorları başa düşülür
- özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolayı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış sub-yektlər (hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür

155 Kapital qoyuluşu:

- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- banka qoyulan depozitdir

156 İdarəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- xətti
- xətti-funksional
- funksional
- məqsədli-proqram
- matris sxemi

157 Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları
- istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması
- idarəetmənin funksional quruluşu
- məlumatlar və onların işlənmə üsulları
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyətlər

158 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Təkbəşnaçılıq prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- İntizam prinsipi

159 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yerləərində olmalıdırlar?

- İntizam prinsipi
- Ədalət prinsipi
- Mərkəzləşdirmə prinsipi
- Qayda prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

160 İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafeələrinin vəhdətinin nəticəsidir?

- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeəyə tabe olması prinsipi
- Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi
- Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

161 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərməlidir?

- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- Ədalət prinsipi

162 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- intizam prinsipi
- qayda prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- ədalət prinsipi

163 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- gəlir və mənfəət
- qiymət
- vergi
- əmək haqqı
- təlimat

164 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- göstərişlər
- qayda

- əxlaq normaları
- qərar
- normativlər

165 Menecment nədir?

- me-nec-ment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- me-nec-ment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi ol-maq-la, yalnız müəs-sisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- me-necment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menejment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənilir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir

166 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması planında nəzərə alınmır?

- ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar
- investisiya qo-yuluşlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- kadr-lardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar

167 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- müəssisənin pul mədaxili
- büdcə ilə hesablaşmalar
- müəssisənin pul məxarici
- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- fondveriminin planlaşdırılması

168 Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- iqtisadi təhlil metodu
- inzibati metod
- funksional metod
- normativ metod
- sosial-psixoloji metod

169 İstehsal proqramında:

- planda real-laş-dırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məh-sul-la-rın maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə na-tural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fon-dunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artı-rıl-ması, kadr-ların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

170 Maliyyə planında:

- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə na-tural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- planda real-laş-dırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məh-sul-la-rın maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fon-dunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artı-rıl-ması, kadr-ların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
 müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

171 Müəssisədə normaların işlənilib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- qənaətli, kompleks və funksional
 iqtisadi, texnologiyalı və operativ
 analitik-hesablama, funksional və qənaətli
 analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik
 məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları

172 Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- giriş istehsal gücündən
 çıxış istehsal gücündən
 orta illik istehsal gücündən
 rentabellik indeksindən
 rentabellik normasından

173 Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?

- əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
 plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi
 reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı
 əmtəəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqinin, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
 əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi

174 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
 İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir
 İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinəlməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
 İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir
 İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir

175 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
 yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
 istehsal həcmimin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
 sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkilişinin mütəmadi artması
 sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

176 Kombinəlməmiş istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
 aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
 xammalın kompleks emalını təmin edir
 müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
 ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir

177 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

178 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- istehsal həcminin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

179 İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- bu, istehsal həcminin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcminin artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcminin artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- bu, istehsal həcminin artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir

180 İstehsal miqyasının mənfə effekti nədir?

- bu, istehsal həcminin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcminin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcminin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcminin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcminin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

181 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir
- belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir

182 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
- eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gös-təricilərinin yaxşılaşmasında

183 Metallurgiya və elektroenergetikada istehsalın təmərküzləşməsinə müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- əsas aqreqatların orta gücü
- istehsal texnologiyası və təşkili xarakteri
- istehsal alətlərinin kompleksi

- istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
- istehsal xərclərinin həcmi

184 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması

185 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir

186 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsalda yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilatı və istehsal strukturunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperasiyalaşdırılmasının iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilatı, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləviliyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır

187 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- məhsul bahidinin materialtutumu
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

188 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- 60 faiz
- 80 faiz
- 45 faiz
- 70 faiz
- 65 faiz

189 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsal-ların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsal-ın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

190 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalına görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- şaquli kombinələşdirmə
- üfiqi kombinələşdirmə

191 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinələşmə mümkün deyildir?

- ağac emalı sənayesi
- yeyinti sənayesi
- metallurgiya
- emal sənayesi
- hasilat sənayesi

192 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

193 Kombinələşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
- kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır

194 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinələşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- şaquli kombinələşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- xammalın kompleks emalı
- qarışıq əlaqələr
- üfiqi kombinələşdirmə

195 Toxuculuq kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə

- xammalın ardıcıl emalına görə
- üfqi kombinələşmə
- istehsal-texniki

196 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- ağac emalı və mebel istehsalı
- polimer materialların istehsalı
- musiqi alətlərinin hazırlanması
- əlvan metallurgiya
- kombinələşdirilmiş yem istehsalı

197 Müəssisədə il ərzində 750 min manatlıq əlavə investisiya həyata keçirilərək yeni istehsal gücləri istifadəyə verilmişdir. Bunun nəticəsində növbəti ildə müəssisə 225 min manat əlavə mənfəət əldə etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun rentabelliğini hesablayın.

- 35 %
- 25 %
- 525 min manat
- 975 min manat
- 30 %

198 Hər hansı təşkilati-texniki tədbirin həyata keçirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi necə müəyyən olunur?

- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərə ilə onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyəti ilə cəmlənməsi kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə hasili kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş yalnız canlı əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərədən onun istehsalına sərf edilmiş bütün xərclərin kəmiyyətinin çıxılması kimi

199 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- Səmərəlilik göstəricisi – səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmalıdır həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir

200 Səmərəlilik meyarı nədir?

- İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir
- İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmiminin dəyər ifadəsidir
- İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərədir

İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir

201 İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- milli sərvət
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul
- il ərzində yaradılmış milli gəlir
- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul

202 Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- ümumi gəlir
- əmtəəlik məhsul
- istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsində həcmi
- istehsal xərcləri
- mənfəət

203 Mütləq səmərəlilik nədir?

- əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdarıdır
- əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizə edir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir

204 Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- səmərəliliyin orta göstəricisidir
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqlənməsinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqlənməsinə nisbətidir
- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmiminin səmərəyə nisbətidir
- istehsaldaxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir

205 Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- layihə variantlarından ən sərfəsinin seçilməsi məqsədilə hesablanır və tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablanmaq üçün tətbiq edilir
- müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir

206 Müəssisələrdə əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəricisi kimi istifadə edilən rəntabellik göstəricisi necə hesablanır?

- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- illik mənfəətin bu mənfəəti təmin edən ümumi xərclərə nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna hasili kimi
- illik mənfəətin müəssisənin əsas və normalaşdırılan dövrüyyə fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsas fondlara nisbəti kimi

207 Müəssisədə investisiya layihəsinin qəbul edilməsi üçün inteqral səmərəlilik göstəricisi:

- sıfır (0) bərabər olmalıdır
- müsbət kəmiyyət olmalıdır

- mənfi kəmiyyət olmalıdır
- xərclərdən çox olmalıdır
- mənfəətə bərabər olmalıdır

208 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir
- əmək haqqının səviyyəsi, mənfəət
- əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəlik məhsul

209 əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- torpaq
- əmək (iş qüvvəsi)
- kapital
- xammal
- sahibkarlıq qabiliyyəti

210 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- informasiya resurslarının
- əmək resurslarının
- əsas və tədavül fondlarının
- xammal və material resurslarının
- maliyyə resurslarının

211 əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?

- vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
- investisiya qoyuluşunun rentabelliği
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər

212 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətcə çoxaldılması
- işçilərin sayının artması
- material məsrəflərinə qənaət eilməsi

213 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- məhsulun əmək-tutumunun azaldılması
- avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması
- məhsulun satış həcmi azalması
- anbarında material ehtiyatlarının artması

214 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini

xarakterizə edir?

- istehsal əsas fondlarının
- müəssisənin tədavül fondlarının
- istehsal dövriyyə fondlarının
- müəssisənin ehtiyat fondlarının
- müəssisənin pul fondlarının

215 Müəssisədə istehsal amillərindən istifadəni xarakterizə edən iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- satışın rentabelliği göstəricisi
- fondverimi göstəricisi
- əmək məhsuldarlığı göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı

216 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 2,4;
- 4,8;
- 4;
- 12.
- 6;

217 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 0,1;
- 0,3;
- 0,2;
- 0,6.
- 0,4;

218 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasilini kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasilini kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi

219 Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi

- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi
- istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasili kimi
- hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi

220 Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasili kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi

221 Xərclərin qeyri-bərabər artımı üçün istehsal tsiklinin müddəti üzrə xərclərin çoxalma əmsalı necə hesablanır?

- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin cəmi kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin hasili kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin fərqi kimi
- məmulatların istehsal maya dəyərinin bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinə nisbəti kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinin məmulatların istehsal maya dəyərinə nisbəti kimi

222 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan qənaət neçə faiz olmuşdur?

- 2,6 %
- 4,6 %
- 3,6 %
- 6,6 %
- 5,6 %

223 Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- sövdələşmə
- xəbərdarlıq
- cərimələr
- möhtəkirlilik
- əmək haqqının ödənilməsi

224 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi və kütləvi normalar
- müfəssəl və fərdi normalar
- fərdi və qrup normaları
- perspektiv və müfəssəl normalar
- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar

225 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
- istehsal tsiklinin uzunluğu;

- debitor borclərinin həcmi və tərkibi;
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
- məhsulun maya dəyəri;

226 Böyük miqdarda və müntəzəm istifadə olunan köməkçi materiallara avans edilmiş dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- analitik metodla, keçmiş illərin məlumatları əsasında hesablanır;
- xammal və əsas materiallar üzrə hesablanılan qaydada hesablanır;
- cari, sığorta və hazırlıq ehtiyatı kimi hesablanır;
- bitməmiş istehsal üzrə hesablandığı kimi hesablanır.
- gələcək dövrün xərclər üzrə hesablandığı kimi hesablanır;

227 Müəssisənin istehsal potensialı nədir?

- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
- müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
- müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi
- bazarın yerli məhsul tutumu
- müəssisənin illik istehsal həcmi

228 Müəssisənin quruluşunun formalaşmasına aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- istehsalın həcmi
- məhsulun nomenklaturası
- istehsalın ixtisaslaşdırılması və kooperativləşdirilməsi səviyyəsi
- məhsulun konstruktiv quruluşu və onun hazırlanması texnolojiyası
- müəssisənin nizamnamə fondu

229 Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil

- müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını
- müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları
- istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları
- istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları
- istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları

230 Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

- əsas sex
- xidmətedici sex
- köməkçi sex
- sosial-məişət bölməsi
- yardımçı sex

231 Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

232 Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditörün tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- Birinci növbədə işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- Birinci növbədə qalan kreditorlar ilə hesablaşmalar aparılır

233 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir

234 Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- mövcud öhdəliklər ləğv edilir
- yaranan müəssisələrdən biri kreditorlara verilməklə öhdəliklər ödənilir
- onun öhdəlikləri əmlakı hesabına ödənilir
- onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir
- onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir

235 Müəssisənin istehsal quruluşu

- onun döviyyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
- onun kapitalının strukturunu əks etdirir
- onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlərini əks etdirir
- onun idarəetmə strukturudur
- onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir

236 Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- kiçik, orta və iri müəssisələrə

237 İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ixtisaslaşdırılmı, axınlı və fərdi müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmı, ixtisaslaşdırılmı, kombinəlməmiş müəssisələrə
- istehsal, kommertiya və xidmət müəssisələrinə
- ixtisaslaşdırılmı, universal və qarışıq müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

238 Müəssisə ləğv edilmir:

- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığınağının qərarı ilə
- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar
- qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə
- lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- onun təsisçiləri (iştirakçılari) dəyişdikdə

239 Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- onun kreditorları üçün irəli sürükləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi
- onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun kreditorlarını aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- onun kreditorlarının tələblərini bildirməsi qaydası və müddəti haqqında məlumatın dərc edilməsi

240 Müəssisənin xarici mühitini formalaşdıran subyektlərə aid deyil

- onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçıları
- onun kadrları
- dövlət orqanları
- borc verən qurumlar
- onun təhcizatçıları

241 Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil

- buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq
- müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq
- ən az xərcə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək

242 Müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsində nəzərə alınmayan amillər:

- potensial və mövcud alıcıların zövqlərinin dəyişməsi
- müəssisənin qarşısına qoyulan məqsədlər
- müəssisənin istehsal potensialı
- müəssisənin istehsal gücü
- müəssisənin fəaliyyət göstərəcəyi sahələrdə əsas fondların quruluşunda baş verən dəyişikliklər

243 Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır
- müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir
- müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipə, müddətsiz mövcud olur
- müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur
- müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusilənmiş mülkiyyətə malik olur

244 Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

245 Asılı müəssisə nədir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

246 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Makroiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat
- Makro və mezoiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat

247 Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- Makroiqtisadiyyatın
- Mezoiqtisadiyyatın
- Mikroiqtisadiyyatın
- Makro və mikroiqtisadiyyatın
- Meqoiqtisadiyyatın

248 Ölkədə ümumi milli məhsulun istehsalı dinamikasındakı dəyişiklikləri tədqiqi ilə iqtisad elminin hansı qolu məşğul olur?

- Makroiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Mezo və mikroiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat

249 İqtisadiyyatın istehsal sahələri, müxtəlif müəssisə və firmaları, əmtəə və maliyyə bazarları, bankları, ev təsərrüfatı kimi iqtisadi strukturları və onların üsürlərinin fəaliyyətini hansı elm tədqiq edir?

- Makroiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Mezo və meqoiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat

250 İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- dəqiq elmlər
- texniki elmlər
- təbiət elmləri
- siyasi elmlər
- ictimai elmlər

251 Müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində hansı elmi metodlardan istifadə edilir?

- amortizasiyanın hesablanması üçün açıq metodlardan
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodlardan
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil metodlarından
- analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik metodlardan
- «orta xərclər üstəgəl mənfəət», "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodlarından

252 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində istifadə edilən tədqiqat metodu deyil?

- müqayisəli təhlil, statistik müşahidə və sistemli yanaşma metodları
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodları
- iqtisadi-riyazi metodları
- analiz və sintez
- induksiya və deduksiya metodları

253 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyektı hansıdır?

- müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri

254 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılması
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi

255 Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.

- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti
- müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin artırılması
- əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət
- investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi

256 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Sənayenin iqtisadiyyatı
- Tikintinin iqtisadiyyatı
- Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- Menecment
- Nəqliyyatın iqtisadiyyatı

257 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Marketing
- Müəssisənin iqtisadiyyatı

- Maliyyə
- Biznesin təşkili
- Əməyin iqtisadiyyatı

258 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:

- marketinq və məhsulun satışı məsələləri
- innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər
- maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
- xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri
- müəssisədə istehsalın texniki məsələləri

259 Aşağıdakı səviyyələrdən hansında tədqiqat və təhlil işinin bütünlükdə milli iqtisadiyyat səviyyəsində aparılır?

- Makroiqtisadiyyat
- Müəssisənin iqtisadiyyatı
- Mikroiqtisadiyyat
- Ev təsərrüfatının iqtisadiyyatı
- Firmanın iqtisadiyyatı

260 Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?

- müəssisə iqtisadiyyatının istehsal və təşkilati strukturunu əmələ gətirir
- müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir
- müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir
- müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
- müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır

261 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- birbaşa investisiya və portifel investisiyası
- lisenziyalaşdırma və françayzing
- idarəetmə kontraktları və «qıfılaltı» kontraktlar
- ixrac və idxal
- planlaşdırma və proqramlaşdırma

262 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- məhsul satışının miqyasının genişləndirməsi
- müəssisədə əmək tutumunun azaldılması
- müəssisədə fondviminin artırılması
- idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

263 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?

- əsas fondların ekstensiv istifadə əmsalının artırılması
- nizamnamə fondunun azaldılması
- işçilərin əmək haqqının yüksəldilməsi
- müəssisənin əmək haqqı üzrə borclarının azaldılması
- təchizat və satış mənbələrinin diversifikasiyası

264 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?

- təchizat mənbələrinin diversifikasiyası

- resursların əldə olunması
- əmək haqqının artırılması
- satış mənbələrinin diversifikasiyası
- satışın artırılması

265 Hanısı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- strateji rüsum
- xüsusi rüsum
- kompensasiya rüsumu
- spesifik rüsum
- advalor rüsum

266 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinə təsir edən amillərə aid deyil?

- coğrafi amillər
- sosial amillər
- tarixi amillər
- hüquqi və mədəni amillər
- siyasi və iqtisadi amillər

267 Müəssisənin ixrac əməliyyatlarına nələr daxil deyil?

- konsiqnasiya
- kreditə ixrac
- təkrar ixrac
- françayzinq
- müvəqqəti ixrac

268 Müəssisə ixrac əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- gömrük yük bəyannaməsi
- müəssisənin nizamnaməsi
- xarici şəxslərlə bağlanmış müqavilə
- müəssisənin Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən müəyyən edilmiş kodu
- ixrac olunan məhsulların mənsəyi haqqında sənəd

269 Müəssisə idxal əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- gömrük yük bəyannaməsi
- əmtənin mənsəyini təsdiq edən sənəd
- dövlət qeydiyyatı şəhadətnaməsi
- invoys
- əmtənin keyfiyyət sertifikatı

270 Kvota:

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilən bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks etdirir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks etdirir

271 Barter:

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyətləri əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsinə əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir

272 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- istehsal tsiklinin uzunluğundan
- istehsal olunan məhsulun həcmindən
- reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- məhsulun maya dəyərindən
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən

273 Müxtəlif istehsal müəssisələrində dövriyyə fondlarının ümumi dəyərində bitməmiş istehsalın payı aşağıdakı hansı amillə əlaqədar deyil?

- avadanlıqların növbəlilik əmsali ilə
- istehsalın fasiləli və fasiləsizliyi ilə
- istehsal tsiklərinin müxtəlif orta davamiyyəti ilə
- maşın və avadanlıqların dəyəri ilə
- istehsal tipi ilə

274 Hansı məsrəf norması il üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların plan maya dəyərini kalkulyasiyasında istifadə olunur?

- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- illik məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

275 Hansı məsrəf norması eyni tiptən, lakin bir şirkətin (və ya firmanın) müxtəlif müəssisələri tərəfindən istehsal olunan məhsullar üçün işlənir?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

276 Hansı məsrəf norması konstruktor-texnoloji sənədlər və aparılmış xüsusi laboratoriya tədqiqatı əsasında planlaşdırılmış təşkilati-texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti nəzərə alınmaqla konkret müəssisənin məhsulu üçün işlənib hazırlanır?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

277 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan faktiki istifadə əmsalı neçə olmuşdur?

- 0,8
- 1,25
- 2,58
- 1,33
- 0,75

278 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qarlığına nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə fondlarının həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qarlığının dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qarlığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

279 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qarlığına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qarlığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- istehsal edimiş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisinin tərsi kimi

280 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf

281 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan
- istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yenilənmə əmsalından və məhsulun məyayə dəyərindən
- istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun məyayə dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun məyayə dəyərindən və əməyin təşkilindən
- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən

282 İki məhsul göndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- mövsümü ehtiyat
- cari ehtiyat
- sığorta ehtiyatı
- müəssisədaxili ehtiyat
- hazırlıq ehtiyatı

283 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- işçilərin axını
- əsas fondların orta illik dəyəri
- işçilərin sayı
- istehsal tsiklinin uzunluğu
- mənfəətin həcimi

284 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;
- dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

285 İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə

286 İstehsalın təşkilinin qarşıq forması xarakterizə olunur :

- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə

287 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- ahəngdarlıq prinsipi
- müənasiblik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- paralellik prinsipi
- bərabərlik prinsipi

288 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır?

- ahəngdarlıq prinsipi
- müənasiblik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- paralellik prinsipi
- bərabərlik prinsipi

289 Vaxta görə əməliyyatlarının yerinə yetirilməsinin təşkili formaları hansılardır?

- ardıcıl, paralel və qarşıq formaları
- ardıcıl, fərdi və qarşıq formaları
- ardıcıl, paralel və fasiləsiz formaları
- ahəngdar, paralel və qarşıq formaları
- ardıcıl, birqərarlı və qarşıq formaları

290 İstehsal prosesinin təşkilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- məhsul buraxılışının ahəngdarlığını və birqərarlığını təmin etmək üçün iş yerləri arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin təmin olunması
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- istehsal prosesinin əməliyyatlara bölüşdürülməsi
- texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsinin səmərəli üsul və fəndlərinin müəyyən edilməsi
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqların düzgün yerləşdirilməsi

291 İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

292 Müəssisədə istehsalın təşkili əhatə edir?

- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

293 əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- qarışıq
- ardıcıl-qarışıq
- paralel-qarışıq
- ardıcıl
- paralel

294 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- səhmdar cəmiyyətlər
- şərikli müəssisələr
- fərdi müəssisələr
- şərikli və payçı müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəssisələr

295 İstehsal müəssisəsində işlənmiş yağların regenerasiyası ilə məşğul olan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə

296 İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

297 İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

298 İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

299 İstehsal müəssisəsində eksperimental sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

300 İstehsal müəssisəsində kompressor stansiyaları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- sosial-məişət bölməsinə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

301 İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

302 İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

303 İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- sosial-məişət bölməsinə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

304 İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

305 Toxuculuq fabriklərində naxışvurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

306 Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

307 Toxuculuq fabriklərində əyirici sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

308 Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

309 Metallurgiya kombinatlarında yayma (prokat) sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

310 Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

311 Metallurgiya kombinatlarında domna sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

312 Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

313 Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

314 Müəssisənin əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrar istifadə edilməsi (təkrar istehsalı) məqsədilə hansı sex yaradılır?

- əsas sex
- sosial-məişət bölməsi
- yardımçı sex
- xidmətedici sex
- köməkçi sex

315 Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalı həyata keçirirlər
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

316 Müəssisənin köməkçi sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- xidmətədar sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

317 Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- xidmətədar sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

318 Müəssisədə idarəetmə nədir?

- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyekti ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir

319 Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- istehsal, mübadilə, istehlak
- planlaşdırma, təşkiləmə, koordinasiya
- xətti, funksional, xətti-funksional
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbaşınaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi

320 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- iqtisadi, təşkilati, sosial-psixoloji
- inzibati, psixoloji, təşkilati
- iqtisadi, texnoloji, operativ
- maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi

321 İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- İdarəetmədə əmək bölgüsü
- Ədalət prinsipi
- Təkbaşınaçılıq
- koordinasiya
- Təşəbbüskarlıq

322 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- matris sxemi

- Təşəbbüskarlıq
- koordinasiya
- lisenziyalaşdırma
- məqsədlərin müəyyən edilməsi

323 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

324 Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə
- planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

325 İdarəetmə sistemi nədir?

- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir
- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur
- müəssisədə idarəetmənin təşkilatı quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir

326 Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- əhatə etdiyi dövrə görə
- istehsalın həcminə görə
- funksional baxımdan
- planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- idarəetmə iyerarxiyasına görə

327 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma
- təcrübi-eksperimental metodu
- iqtisadi-statistik metodlar
- balans metodu
- normativ metod

328 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- paralellik prinsipi
- stabillik prinsipi
- komplekslik prinsipi
- prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi
- qənaətlilik prinsipi

329 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı

- sığorta işinin planı
- əmək haqqı və kadrlar planı
- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı

330 Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- plan, proqram, proqnoz
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar

331 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc
- əsas istehsal fondlarının tərkibi
- əmtəəlik məhsul
- məhsulun maya dəyəri
- dövriyyə və vəsaitlərinin dəyəri

332 İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- ümumi məhsul
- əmtəəlik məhsul
- məhsulun nomenklaturası
- reallaşdırılmış məhsul
- xalis məhsul

333 Plan nədir?

- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məcmusudur

334 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- plan, proqram, proqnoz
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar

335 Proqnoz nədir?

- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur

- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur

336 Proqram nədir?

- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- elmi cəhətdən formalaşdırılan birliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədlə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir

337 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- istehsalın ixtisaslaşması
- istehsalın kooperativləşməsi
- istehsalın təmərküzləşməsi
- istehsalın universallaşması
- istehsalın kombinəlməsi

338 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır

339 Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş aqreqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə

340 İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə

341 Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə
- aqrəqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə

342 Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə
- kombinləşmiş istehsalın təmərküzləşməsi
- ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
- müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması
- univərsal müəssisələrin ölçülərinin artırılması

343 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsini daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
- istehsal dövrüyyə fondlarının orta illik dəyəri
- istehsal edilən məhsulun həcmi

344 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir:

- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu və s.
- texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.
- ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
- xammal və nəqliyyat amilləri, demografik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimlənmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.

345 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi
- yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaq-qabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinləşdirilmiş yem istehsalı
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boyama, dəftərxana ləvazimatı istehsalı
- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi
- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri

346 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir:

- İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür

- İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur
- İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur
- İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktor büroları yaratmaq mümkün olur

347 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır
- bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir

348 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə kooperasiya-yaxı daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

349 ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır?

- ölkədaxili, ölkəlararası, bölgədaxili
- ölkəlararası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkəlararası, sahədaxili, sahələrarası
- rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası

350 əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
- müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir

351 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnoloji cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri

352 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur

- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur

353 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu

354 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti

355 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- istehsal-texniki formada
- əşya formasında
- hissə formasında
- avadanlıq formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

356 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil ol–duğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- hissə üzrə kooperativləşdirmə

357 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, mexaniki
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə

358 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir

- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

359 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yertəşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

360 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- istehsal-texniki formada
- əşya formasında
- hissə formasında
- avadanlıq formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

361 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın kompleks emalı
- istehsal-texniki kombinləşdirmə
- üfqi kombinləşdirmə

362 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- texniki kombinləşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

363 Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- şaquli kombinləşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

364 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinləşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət
- kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
- kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı

- kombinalarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü

365 Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- idarəetmənin çevikliyi artır
- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- məhsulların satış sürəti artır

366 Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
- istehsal ehtiyatları həcmnin ciddi surətdə azalması
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət
- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi

367 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- yeyinti sənayesi
- neft-kimya sənayesi
- ağır metallurjiya
- hasilat sənayesi
- ağac emalı sənayesi

368 Kombinələşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərləridə xüsusi çəkisi
- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı

369 Şaquli kombinələşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullan-tılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

370 İqtisadi səmərə nədir?

- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə
- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi

- Ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə

371 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- nisbi göstəricidir
- müqayisəli göstəricidir
- mütləq göstəricidir
- xərc göstəricisidir
- faiz göstəricisidir

372 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- həcm göstəricisidir
- mütləq göstəricidir
- nisbi göstəricidir
- xərc göstəricisidir
- ölçüyə gəlməyən göstəricidir

373 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- səmərə ilə onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərin kəmiyyət nisbəti
- milli gəlir
- səmərə
- ümumi milli məhsul
- istehsalat sərəf olunan məsrəflər

374 Xərclərin proses üzrə uçotu metodundan istifadə etməklə məhsulun maya dəyərinin hesablanması aşağıdakı hansı mərhələdən keçmir?

- natural ifadədə buraxılışın həcmnin hesablanması
- ümumi məhsulun istehsalına çəkilmiş xərclərin hesablanması
- şərti vahidlərdə buraxılışın həcmnin müəyyən edilməsi
- şərti məhsul vahidinin maya dəyərinin müəyyən edilməsi
- istehsal tsiklinin tərkibinin müəyyən edilməsi

375 Məhsulun maya dəyəri:

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövrüyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərəf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-su-nu əks etdirir
- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərəf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının məcmu-su-nu əks etdirir

376 əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərdən hansının təsiri altında olmur?

- material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik
- müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət

- məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi

377 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müstəqim xərcdir

- ümumi zavod xərcləri
 texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
 ümum sex xərcləri
 inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
 sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər

378 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
 istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
 müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi
 müəssisədə məhsulun həcmnin artırılması
 müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi

379 Hansı məqsədlə xərclər şərti-dəyişən və şərti sabit xərclərə bölürlər?

- müəssisədə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək üçün
 sex, istehsal və tam maya dəyərini müəyyən etmək üçün
 mənfəətin həcmi proqnozlaşdırmaq üçün
 müəssisədə istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək üçün
 müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddini müəyyən etmək üçün

380 Müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
 müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
 müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqə bölməklə
 müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
 müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə

381 Müəssisədə istehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olaraq maıya dəyəri hansı formalarda uçota alınır?

- proses üzrə, sifariş üzrə və qarışıq formalarda
 statistik müşahidə, müqayisəli təhlil və qarışıq formalarda
 analitik, statistik və qarışıq formalarda
 dəyərin çıxılması, dəyərin toplanması, eksperimental formalarda
 inzibati, iqtisadi, statistik formalarda

382 Texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği hansı maya dəyərinə bərabərdir?

- tam maya dəyəri
 sex maya dəyəri
 texnoloji maya dəyəri;
 kommersiya maya dəyəri;
 istehsal maya dəyəri;

383 əsaslı xərclərə nə aiddir?

- əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;
- əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
- menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
- material xərcləri.
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;

384 Məhsulun maya dəyərini quruluşu dedikdə nə başa düşülür?

- müəssisənin mənfəətində maya dəyərini xüsusi çəkisi;
- müxtəlif növ məsrəflərin dəyərində məhsulun tam maya dəyərini xüsusi çəkisi;
- ümumi məhsul istehsalının həcmində maya dəyərini xüsusi çəkisi;
- müəssisənin illik məhsul dövriyyəsinin həcmində maya dəyərini xüsusi çəkisi.
- məhsulun tam maya dəyərində müxtəlif növ məsrəflərin xüsusi çəkisi;

385 Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

- material xərcləri;
- icarə haqqı xərcləri;
- əmək haqqı xərcləri;
- reklam xərcləri.
- sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər

386 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı
- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı

387 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- əsas xammal və materiala xərclər
- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- texnoloji ehtiyaj-lar üçün yanacaq xərcləri

388 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə

389 Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- xammal və əsas materiallara xərclər
- texnoloji avadanlıqların amortizasiyası
- texnoloji məqsədlər üçün yanacaq çəkilən xərclər
- ümumi sex xərcləri
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı

390 Məhsulun sex maya dəyərinə daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- texnoloji avadanlıqların saxlanılmasına və istismarına çəkilən xərclər
- əsas fəhlələrin əmək haqqı
- əsas və köməkçi materiallar
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı

391 İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- müstəqim və sex xərcləri;
- sadə və kompleks xərclər;
- müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- sex və zavod xərcləri;

392 Zərərsizlik həddi nədir?

- məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;

393 Müəssisədə maya dəyərinin idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmək
- hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyənin müəyyənləşdirilməsi
- əmtəəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərinin formalaşdırılması
- faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması

394 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər

395 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi
- yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi
- əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
- zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
- sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı

396 əməyin ödənişinin işəməz forması olan mükafatlı işəməz əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir

- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır

397 əməyin ödənişinin işəməz forması olan akkord işəməz əmək haqqı sistemində:

- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

398 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi

399 Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- istehsal xərcləri azaldılsın
- rentabellik yüksəlsin
- əmək məhsuldarlığı artsın
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- əmək haqqı yüksəldilsin

400 əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək
- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi

401 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- müəssisədə inzibati idarə heyyyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması

402 Vaxt norması nədir?

- verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir
- məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
- vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
- növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır

403 Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- köməkçi vaxt
- iş yerinə xidmət vaxtı
- əsas vaxt
- hazırlıq-tamamlama vaxtı
- mənzuniyyət vaxtı

404 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- göstərilən xidmətin həcminə görə
- faktiki iş vaxtına görə
- təqvim vaxtına görə
- materialtutumuna görə
- hazırlanmış məmulatın sayına görə

405 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması
- kadrların seçilməsi
- kadrlara tələbatın planlaşdırılması
- əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması

406 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- əməyin nəticələrini qiymətləndirməyi
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığını əsaslandırmağı
- peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı
- istehsal olunan məhsulların satış imkanlarını müəyyən etməyi
- istehsal olunan detal, qovşaq və məmulatın plan əmək-tu-tu-mu-nu müəyyən etməyi

407 Vaxt norması nədir?

- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır

408 əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- əmək göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri
- natural göstəricilər
- dəyər göstəriciləri
- şərti-natural göstəricilər

409 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- birbaşa işəməzd
- mütərəqqi işəməzd
- dolaylı işəməzd

- sadələşdirilmiş işəməzd
 mükəfatlı işəməzd

410 Müəssisə, bazarda öz satış payını artırmaq məqsədini hansı halda seçmir?

- qiymətlərin aşağı salınması müəssisənin bazardakı payına rəqibləri tərəfindən olan təhlükəni aradan qaldırır
 məhsul vahidinin qiymətini azaltmaqla satışın həcmi ni yükəltmək və bununla da ümumi mənfəəti artırmaq mümkün-dür
 istehlakçıların tələbi qiymətə görə elastikdir
 istehsalın həcmi ni artırılması nəticəsində miqyasından qənaət əldə edilmir
 satış həcmi ni artırılması məhsul vahidinə düşən istehsal və satış xərlərinin nisbətən azalmasına səbəb olur

411 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aid deyil?

- qiymət qoymanın metodlarının seçilməsi
 tələbin müəyyən edilməsi
 qiymətəmələgəlmənin vəzifələrinin müəyyən olunması
 maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
 Rəqiblərin qiymət və məhsullarının təhlili

412 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aiddir?

- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
 tələbin müəyyən edilməsi
 əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
 maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
 maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi

413 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində rəqabətin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
 maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
 müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanlarının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
 resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
 müəssisənin qiymət dəyişiklikləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır

414 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində dövlət tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsində məqsəd nədən ibarətdir?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
 müəssisənin qiymət dəyişiklikləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
 resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
 müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanlarının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
 maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir

415 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində bazar segmentlərinin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
 maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
 müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanlarının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir

- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- müəssisənin fəaliyyətinin bazar şərtlərinin dəqiqləşdirilməsindən ibarətdir

416 Aşağıdakılardan hansı məhsulun qiymətində güzəştlər sisteminə aiddir?

- məhsulun qiymətlərinin artırılmasını nəzərdə tutan güzəştlər
- məhsulun istehsalı planının işçilər tərəfindən yerinə yetirilməsini stimullaşdıran güzəştlər
- məhsulun qiymətinin nağd pulla, avansla və ya əvvəlcədən ödənilməsini stimullaşdıran güzəştlər
- rəqib məhsulların qiymətini artıran güzəştlər
- əmək məhsuldarlığını yüksəltmək üçün işçilərin əməyini stimullaşdıran güzəştlər

417 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət strategiyasının seçilməsinə təsir göstərmir?

- işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlər
- yüksək qiymətin azaldılması hesabına qiymətdə təshihlər aparılması müəssisə üçün itkilərlə nəticələnir
- məhsula kifayət qədər böyük sayda alıcılar tərəfindən yüksək və artan həcmdə tələb formalaşır
- nüfuzlu məhsullar üçün qiymətin artırılması tələbin artmasına səbəb olur
- qiymətin artırılması ona olan tələbin məhdudlaşdırılması ilə nəticələnir

418 Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- məhsulun miqdarının ümumi dəyişən xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır

419 Orta sabit xərclər necə hesablanır?

- ümumi sabit xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- məhsulun miqdarının ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır

420 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənilməsinin strateji vəzifələrinə aid deyil?

- müəssisənin idarə edilməsinin səmərəli mexanizminin qurulması
- müəssisənin kapitalının strukturunun optimallaşdırılması və onun maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi
- müəssisənin mənfəətinin maksimumlaşdırılması
- müəssisənin investisiya qoyuluşu üçün cazibədarlığının təmin edilməsi
- müəssisədə mənfəətin bölgüsü qaydalarının hazırlanması

421 Müəssisədə cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- döviyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- döviyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

422 Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü

- müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir
- alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmtələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozurlar və öz borclarını ödəyirlər
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; döviyyə və vəsaitlərinin idarə olunması
- vergiödəyiciləri verəgiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər

423 Müəssisədə müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- döviyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- döviyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

424 Müəssisənin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur

425 Müəssisənin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?

- döviyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- döviyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktımlərin cəminə nisbəti kimi

426 İntestisiya layihələrinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan diskontlaşdırılmış qiymətləndirməyə əsaslanan üsula aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- xərclərin cari dəyəri
- rentabellik indeksi
- xalis cari dəyər
- daxili rentabellik norması
- investisiyanın ödənmə müddəti

427 İstehsal sahəsində investisiya layihələri hazırlanarkən aşağıdakılardan hansı araşdırılır?

- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclərin geri qaytarılması şərtləri və potensial investitorların əldə edəcəkləri gəlirlər
- layihənin həyata keçirilməsi üçün lazım olan investisiyanın həcmi
- investisiyanın yönəldildiyi istiqamətlərin xarakterik cəhətləri
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsindən gözlənilən son nəticə
- digər müəssisələrin xarici ölkələdə həyata keçirdikləri investisiya qoyuluşları

428 İntestisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsində aşağıda qeyd olunan mexanizmlərin hansından istifadə edilmir?

- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respublikaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların əlavə dəyər vergisindən qismən və ya tamamilə azad edilməsi

- aşağı faizlərlə kredit verilməsini və sürətli amortizasiya ayırma-larını özündə cəmləşdirən çevik maliyyə-kredit və əsas və-sait-lərin amortizasiyası mexanizmlərindən istifadə olunması
- vergi sistemində potensial investorlar üçün güzəştli vergi də-rə-cə-lə-rindən və şərtlərindən istifadə olunması
- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə res-pub-likaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların gömrük rüsumundan qismən və ya tamamilə azad edilməsi
- potensial investorlara maliyyə yardımının edilməsi

429 Aşağıdakılardan hansı investisiya layihələrinin işlənilməsi mərhələlərinə aid deyil?

- son təhlilin aparılması
- ilkin təhlilin aparılması
- araşdırmalar
- layihənin qiymət-ləndirilməsi
- əmək kollektivində sosioloji təhlilin aparılması

430 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahıları
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu
- əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "ehtiyat məmulatlar" üzrə tapşırıqlar
- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi

431 Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- layihə istehsal gücü
- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon
- işçilərin əmək məhsuldarlığı
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi

432 İntestisiya layihəsi çərçivəsində ümumiqtisadi təhlil:

- bu və ya digər texniki işlə-mə-nin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- yeni tikin-tiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müə-s-sisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlan-dırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məb-ləğ-inlə xüsusi çəkisinin öyrənilməsinə əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunk-tu-rası-nın, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- investisiyanın maliyyə təhlili kapital və jari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir

433 İntestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- bu və ya digər texniki işlə-mə-nin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlan-dırılmasına çəkilən xərclərin həcmiminin müəyyən edilməsinə əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunk-tu-rası-nın, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- cari dəyər-də capital və pul axınlarının tədqiqini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir

434 İntestisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:

- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsini əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsini əks etdirir

435 Dövlətin investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına təsir vasitələrinə nə aid deyil?

- minimum əmək haqqının səviyyəsinin yüksəldilməsi
- mənfəətdən vergi üzrə güzəştlərin müəyyən olunması
- sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi
- müəssisənin kadr hazırlığı və innovasiya fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkdiyi xərclərin qismən dövlət büdcəsindən ödənilməsi
- investisiya qoyuluşlarının güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi

436 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqini
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini

437 İntestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi

438 İntestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- məhsulun maya dəyəri
- material xərcləri
- riskin səviyyəsi
- əmək haqqı xərcləri
- enerji xərcləri

439 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılması vasitələrinə nə aiddir?

- dövlət Sosial müdafiə Fondundan pensiyaların verilməsi
- dövlət ünvanlı sosial yardımlarının verilməsi
- işçilərin minimum əmək haqqının artırılması
- Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlərin verilməsi
- dövlət tərəfindən müvafətlərin artırılması

440 Anbarların çox sayda istehlakçı sexlərə xidməti zamanı hansı reyslərdən istifadə olunur?

- zona-dairəvi
- dairəvi
- zona

- rəqqas
- şüa

441 Maddi-texniki təminatın hansı forması seçilərkən tranzit və sifariş normaları əsas götürülür?

- Anbar forma
- «Dəqiq vaxtında» sistemi
- Kontrakt sistemi
- Ənənəvi forma
- Tranzit forma

442 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda A qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 40-55 faizi
- 15-20 faizi
- 5 - 10 faizi
- 70-80 faizi
- 25-30 faizi

443 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

444 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 15 faizi
- 45 faizi
- 23 faizi
- 7 faizi
- 25 faizi

445 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 35 faizi
- 20 faizi
- 80 faizi
- 75 faizi
- 65 faizi

446 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 70-75 faizi
- 40- 45 faizi
- 25-30 faizi
- 80-85 faizi
- 60-65 faizi

447 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 75-80 faizi
- 30 faizi

- 55 faizi
- 5 faizi
- 45-50 faizi

448 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasıda hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından
- əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfeli
- işçilərin sayı və vaxt fondundan
- qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından
- fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən

449 Aşağıdakı prinsiplərin hansından marketing şöbəsi yaradılarkən istifadə edilmir?

- əmtə istehsalı prinsipi üzrə təşkil
- əmtə-bazar prinsipi üzrə təşkil
- ahəngdarlıq prinsipi üzrə təşkil
- funksional prinsip üzrə təşkil
- bazar prinsipi üzrə təşkil

450 Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına aiddir?

- əmtələrin satış bazarlarının müəyyənəşdirilməsi
- işçilərin sayının planlaşdırılması
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- xammala tələbatın müəyyən edilməsi

451 Aşağıdakılardan hansı marketingin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- marketing kompleksinin işlənilib hazırlanması
- məqsədli bazarın seçilməsi
- bazar imkanlarının təhlili
- marketing tədbirlərinin həyata keçirilməsi
- materiallara tələbatın hesablanması

452 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- iqtisadi axın
- iş qüvvəsinin axını
- sifarişlər axını
- resurs axını
- tələb axını

453 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- mülkiyyət hüququnun axını
- maliyyə axını
- informasiya axını
- iş qüvvəsinin axını
- fiziki axın

454 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- əmək haqqının müəyyənəşdirilməsi
- əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması

- maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
- müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması

455 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- məhsulların reallaşdırılması proqnozlarının işlənməsi
- mənfəətin bölgüsü
- məqsədlərin müəyyən olunması
- satışın idarəedilməsi üzrə xərclər sənətlərinin tərtibi
- konyunktura və tələb üzrə proqnozların hazırlanması

456 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?

- informasiya-dispetçer xidmətinin hesabatlarının hazırlanmasının təşkili
- tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- əmtəənin hərəkəti texnologiyası
- ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili

457 Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- satış bazarının müəyyən edilməsi
- daxili və xarici mühit amillərinin təsirinə uyğun alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi
- bazar segmentinin müəyyən edilməsi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi
- marketing məqsədlərinin müəyyən olunması

458 Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?

- stimullaşdırıcı prinsip
- coğrafi prinsip
- sosial prinsip
- təşkilati prinsip
- təklif prinsipi

459 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi
- planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcminin müəyyən olunması
- zərərsizlik həddinin tapılması
- planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi

460 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aiddir?

- optimal istehsal planının qəbulu
- planlaşdırılmış mənfəətin bölgüsünün müəyyən olunması
- müəssisənin təşkilati-hüquqi formasının müəyyən edilməsi
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi

461 Müəssisədə məhsulun maya dəyərini təhlili və planlaşdırılması zamanı əsasən aşağıdakı göstəricilərdən istifadə edilmir?

- əmtəəlik məhsula görə hesablanan əmək məhsuldarlığı göstəricisindən
- əmtəəlik məhsulun maya dəyərini və əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin aşağı salınması üzrə tapşırıqlar
- əmtəəlik məhsulun maya dəyəri
- bütün nomenklatura üzrə məhsul vahidinin maya dəyərini kalkulyasiyası
- istehsal xərcləri smetası

462 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri

463 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi sex maya dəyərini tərkibinə aid deyil?

- ümum sex xərcləri
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- xammal, material, yarımfabrikat və dəstləşdirici məmulatlara sərf edilən xərclər
- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmalar

464 Məhsulun tam maya dəyərini müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlənin həlli üçün zəruri deyil:

- müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq
- məhsulun maya dəyərinə ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək
- marketing tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu
- işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək
- qiymətin əmələgəlməsi

465 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə maya dəyərini idarəedilməsi prosesinə aid olunmur?

- məhsulun maya dəyərini kalkulyasiyası
- məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- maya dəyərini proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması
- məhsulun maya dəyərini təhlili
- maya dəyərini aşağı salınması yollarının müəyyən olunması

466 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir
- məhsulun əməktutumunu göstərir
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
- işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərini azalmasını göstərir
- müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir

467 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir
- əsas fondların orta illik dəyərini məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir

- məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
- məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayrımalarının xüsusi çəkisidir
- istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir

468 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir
- müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir
- məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir
- məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
- müəssisədə anbarların hazır məhsulə qabiliyyətidir

469 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi istehsal maya dəyərini tərkibinə aid deyil?

- ümum sex xərcləri
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayrımaları

470 Müəssisənin idarə edilməsi xərcləri hansı növ xərc maddəsinə daxildir?

- sex maya dəyərində
- istehsaldankənar xərclərə
- ümum sex xərclərinə
- ümumzavod xərclərinə
- texnoloji maya dəyərində

471 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı
- ümumzavod xərcləri
- ümum sex xərcləri
- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını
- müəssisənin idarə edilməsi xərcləri

472 Müəssisədə istehsal xərcləri smetası:

- müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir
- sex maya dəyərini hesablamaq üçün tərtib edilir
- kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir
- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir
- istehsaldankənar xərcləri əhatə edir

473 Müəssisədə məhsulun maya dəyərini aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması
- müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması
- müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması

474 Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

- avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi

475 Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin hasili kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərincəmi kimi

476 Amortizasiya norması necə hesablanır?

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi

477 İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə hasili kimi
- istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi

478 əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır?

- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi
- məhsulun həcmnin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- əmək məhsudarlığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi

479 Müəssisədə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil:

- avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təc-hizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi
- material emalının sürətinin artırılması
- avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və mün-təzəm, boş-da-yan-ıma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərdə getməsini tə-min edilməsi

- xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi

480 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması
 növbəlilik əmsalının artırılması
 avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
 xammal və materialların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
 avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması

481 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi
 istehsal meydançalarının sahəsi
 qurulmuş avadanlıqların sayı
 avadanlığın vaxt fondu
 avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsuldarlıq norması

482 əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- əsas fondların amortizasiyası artır
 fondverimi artır
 əsas fondlar sürətlə könelir
 əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir
 müəssisədə yenidənqurma işləri aparılır

483 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
 əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
 əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
 əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
 fondlasılahlılığın artmasını göstərir

484 əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- ilkin dəyərin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
 köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
 köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
 yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti
 bərpa dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti

485 Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi
 avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
 gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi
 avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
 avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasili kimi

486 İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi, kütləvi, axınlı
 fərdi, dəstəli, axınlı

- fərdi, seryalı, kütləvi
- dəstəli, kütləvi, seryalı
- fərdi, dəstəli, kütləvi

487 əməliyyatın tempi:

- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməhin kəmiyyətini əks etdirir
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir

488 əməliyyatın taktı:

- əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- əməliyyata daxil olan materialların sayını özündə əks etdirir

489 Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, kütləvi və seriyalı istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır
- normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır

490 İstehsal prosesinə nə daxil deyil?

- tədavül prosesi
- köməkçi əmək prosesi
- əsas əmək prosesi
- təbii proseslər
- xidmətedici əmək prosesi

491 Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- ahəngdarlıq prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- paralellik prinsipi;
- bərabərlik prinsipi

492 İstehsal tsikli nədir?

- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır

493 Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- enerji sexi

- alət sexi
- təmir sexi
- tara sexi
- yığma sexi

494 Müəssisənin sexli quruluşunda onun ilk əsas inzibati-istehsal vahidinə aiddir:

- briqada
- istehsal sahəsi
- sex
- idarəetmə aparatı
- iş yeri

495 İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- kütləvi, fərdi, axınlı
- fərdi, dəstəli, axınlı
- dəstəli, seryalı, axınlı
- kütləvi, fərdi, seryalı
- dəstəli, fərdi, kütləvi

496 İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- dəstəli-fərdi
- fərdi
- dəstəli
- avtomatlaşdırılmış çevik istehsal
- axınlı

497 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsullarına aiddir?

- analitik və eksperimental üsulları
- müşahidə və eksperimental üsulları
- analitik və statistik üsulları
- analitik və müşahidə üsulları
- dəyərin çıxılması və dəyərin toplanması üsulları

498 Gömrük ərazisində əmtəələrin emalı rejimi:

- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məhsələ, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüddətlərindən kənara aparılması şərti ilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

499 Gömrük nəzarəti altında əmtəələrin emalı rejimi:

- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- gətirilən əmtələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılması ibarət gömrük rejimidir
- idxal olunan əmtələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binələrdə (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- əmtələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məhsələ, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüddüdlərindən kənara aparılması şərtilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

500 Məhsulların tranziti nədir?

- iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- əmtələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir
- gətirilən əmtələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılması ibarət gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində və ya ondan kənarında gömrük rüsumlarından, vergilərdən tamamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir

501 Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir
- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtələrin sövdələşmə qiymətidir
- qiymətləndirilən əmtələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məhsulun alınması və gətirilmə yerində çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir

502 Royalti nədir?

- kontraktın təklif olunan qiymətidir
- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtələrin sövdələşmə qiymətidir
- komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür; lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir
- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- qiymətləndirilən əmtələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir

503 "Qıfıl altı" kontraktların bağlanması üçün sifarişçilər layihəni həyata keçirəcək firmanı seçərkən aşağıdakılardan hansını nəzərə alırlar?

- kontraktın təklif olunan qiyməti
- idxal olunacaq məhsulların maliyyələşməsi sxemini
- firmada mövcud olan avadanlıqların yaş strukturunu
- firmanın təcrübəsi və nüfuzunu
- texnologiyanın və idarəetmənin keyfiyyətini

504 Müvəqqəti ixrac əməliyyatları:

- gömrük rejimi ölkə ərazisi-sindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya bi-nalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtiə ixracıdır
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüdudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-sinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

505 Kooperasiya əməliyyatları:

- xammal, yarımfabrikatlar, məmulat-ların bu və ya digər (təmir, emal, son məhsul şəklinə gətirmə, qablaşdırma və s.) məqsədlə müvəqqəti olaraq ixracını və ya idxalını nəzərdə tutur
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüdudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtiə ixracıdır
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya bi-nalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-sinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

506 Xüsusi rüsumlar hansı halda tətbiq edilir?

- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçı-la-ra ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixraj olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur

507 I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- 150 min man
- 180 min man
- 160 min man

- 260 min man
 200 min man

508 İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın materialtutumluluğunu göstərir
 yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın əməltutumluluğunu göstərir
 yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir
 yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın fondverminin son həddini göstərir
 yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın fondtutumluluğunu göstərir

509 Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

- layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması
 marşrut texnologiyasının hazırlanması
 texniki layihənin hazırlanması
 texniki təklifin hazırlanması
 eskiz layihəsinin hazırlanması

510 Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
 texniki layihənin hazırlanması
 marşrut texnologiyasının hazırlanması
 eskiz layihəsinin hazırlanması
 texniki təklifin hazırlanması

511 Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
 avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
 texniki layihənin hazırlanması
 eskiz layihəsinin hazırlanması
 texniki şərtlərin hazırlanması

512 Marşrut texnologiyası:

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onları yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir
 avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
 yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir
 müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir
 müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsinə müəyyən edir

513 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
 tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması
 istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi
 işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi
 hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması

514 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- keyfiyyət nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- zay məhsulla əlaqədar olan xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi

515 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- texnolojilik göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri
- ergonomik göstəricilər
- ekoloji göstəricilər
- patent-hüquq göstəriciləri

516 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş və göz oxşamağı kimi xassələri özündə birləşdirir?

- etibarlılıq göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri
- məhsulun təyinatı göstəriciləri
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri

517 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- məmulatın estetik göstəriciləri
- ergonomik göstəricilər
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti
- etibarlılıq göstəriciləri
- ekoloji göstəricilər

518 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti hansı parametrlər üzrə qiymətləndirilir?

- maddi-texniki və təşkilati parametrlər üzrə
- fərdi və ümumi parametrlər üzrə
- sosial və iqtisadi parametrlər üzrə
- makroiqtisadi və mikroiqtisadi parametrlər üzrə
- keyfiyyət və iqtisadi parametrlər üzrə

519 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birləşmiş xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər

520 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəələrini özündə birləşdirir
- məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəələrini özündə birləşdirir

- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassələri özündə birləşdirir

521 "Texnoloji trayektoriya" əyrisi nəyi göstərir:

- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni
- məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni

522 Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması
- texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması
- yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcmimin azaldılması
- elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi
- müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması

523 İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi

524 İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

- əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- istehsalın təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

525 İnnovasiya layihəsi nədir?

- yeiliyin, ixtiranın təsvirini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində innovasiya prosesinin təşkili, problemin həlli üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ixtiranın tətbiqi çertyojudur
- qeyd olunan bütün variantları birləşdirən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində yeni məhsulun satışı üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur

526 Bu göstəricilərin hansından müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunmur?

- növbəlilik əmsalı
- daxili rentabellik norması
- xalis cari dəyər

- ödənmə müddəti
- rentabellik indeksi

527 Yeniliyin tətbiqi nəticəsində müəssisədə işçilərin əmək və istirahət şəraiti yaxşılaşıbsa, bu hansı səmərə hesab olunur?

- iqtisadi səmərə
- sosial səmərə
- elmi-texniki səmərə
- bu, səmərə deyil
- ekoloji səmərə

528 Müəssisələrdə məhsulun layihələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- məhsulların reallaşdırılması
- məhsulun bilavasitə istehsalı
- texnoloji hazırlıq
- texnikanın istismarı
- elmi-tədqiqat işlərinin aparılması

529 İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- əsas fondların dəyərini artırması imkanı
- heç vaxt köhnəlməmə imkanı
- istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- kommərsiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- yalnız yeni məhsul növləri formasında olması

530 İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

531 İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir

532 İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, onunla birgə yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

533 İnnovasiya fəaliyyəti:

- müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layihələndirilməsi üzər fəaliyyəti özündə birləşdirir

- yeniliyin yaradılması və istehlakçıya çatdırılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommertiya fəaliyyətini özündə birləşdirir
- yeni əsas fondlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
- kadrların ixtisaslarının artırılması üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- yeni tikintinin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir

534 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- umumzavod xərcləri
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı

535 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər
- keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər
- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər
- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər

536 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərcləri
- materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri
- nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
- məhsulun yenidən emalı xərcləri

537 Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir

538 Texnologiyaların göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondtutulmuşu göstəriciləri aid edilir
- maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutulmuşu göstəriciləri aid edilir

539 Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?

- texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik

540 Məhsul innovasiyası nədir?

- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- məhsul istehsalının həcmının artırılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur

541 Proses innovasiyası nədir?

- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsul istehsalının həcmının artırılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

542 İnnovasiyalar yeniliklərin səviyyəsinə görə hansı innovasiya növlərinə bölünür?

- məhsul və proses innovasiyalara
- məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
- yeni və nisbətən yeni innovasiyalara
- sosial, məhsul və proses innovasiyalara
- məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

543 İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası
- elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
- yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası

544 Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketing; satış
- fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış

545 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- müəssisənin operativ istehsal fəaliyyətinin planlaşdırılması
- istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar

546 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar

- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

547 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin ilkin mərhələsidir
- İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
- İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketinq fəaliyyətini birləşdirir
- İnnovasiya - fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və stılmasıdır

548 Texnoloji parametrlərindən asılı olaraq innovasiyalar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- idarəetmə və texnoloji innovasiyalar
- məhsul və proses innovasiyaları
- iqtisadi və təşkilati innovasiyalar
- təşkilati və proses innovasiyalar
- məhsul və əməliyyat innovasiyaları

549 Aşağıdakılardan hansını innovasiya proseslərinin idarə olunmasının daha vacib məsələsi hesab etmək olar:

- yeniliyin texnoloji potensialının onun iqtisadi potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin iqtisadi potensialının onun texnoloji potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin texnoloji potensialının reallaşdırılması üçün onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının optimal uzlaşdırılmasının təmin edilməsi

550 Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların əldə edilməsi, ötürülməsi və qorunması
- innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi
- yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması

551 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti

552 Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- satış bazarlarını genişləndirməkdir
- öz mənfəətini artırmaqdır
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır
- istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir

553 Patent nədir?

- ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir
- məhsulun qiymətini və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir
- müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isazə verildiyini təsdiq edən sənəddir

554 İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- yalnız konstruktör hazırlığı
- maddi-texniki və texnoloji hazırlıq
- xammalın istehsalına verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq
- təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- konstruktör və texnoloji hazırlıq

555 İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üçün tədbirlər sistemi
- layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı
- layihənin kompleks əsaslandırılması
- məhsulun satış planı
- layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi

556 Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti son nəticədə nəyə gətirib çıxarır?

- məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına
- müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına
- müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına

557 Sertifikasiya:

- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsinə sınaqdan keçirilməsidir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

558 əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsi nə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- müəssisədaxili, müəssisələrarası, sahə, milli standartlara
- beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- analitik, eksperimental, statistik standartlara
- material, hazır məhsul, xidmət standartlarına

559 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun nəql onunma qabiliyyəti
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun estetik göstəriciləri

560 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- milli standartlar
- mühasibat standartları
- beynəlxalq standartlar
- regional standartlar
- dövlətlərarası standartlar

561 Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsula servis prosesində formalaşır
- bazarda formalaşır
- satış zamanı formalaşır
- tədavül prosesində formalaşır
- istehsal prosesində formalaşır

562 Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliyini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur

563 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- təklifin azlması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada artırılması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada azalması deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir

564 Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur
- alıcıların müəyyən qrupu üçün mərraq kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsini təmin edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məjmusu ilə müəyyən olunur
- dövriyyə və tədavül fondları istifadə göstəriciləri ilə müəyyən olunur

565 Standartlaşdırma:

- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksi-ni tapmış tələblərə javab verməsini sınaqdan keçirilməsidir

- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məmullatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

566 Müəssisənin marketinq sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində
- bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)
- məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında
- bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsi-nə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında
- plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanmasında

567 Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir

568 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birqərdə, tam və vaxtında təmin etmək
- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək
- məhsul-göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrinə qurmaq

569 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdiriji hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi
- müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanılması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi
- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması

570 Müəssisələrin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 8
- 5
- 3
- 7
- 4

571 Müəssisədə sexlərin materiallarla mərkəzləşdirilmiş üsulla təchiz edilməsində hansı sxemdən istifadə edilmir?

- tranzit
- şüa
- rəqqas

- zona-dairəvi
- dairəvi

572 Müəssisədə materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- hissə (detal) üzrə hesablama metodu
- materialtutumluğa görə hesablama metodu
- məmulat üzrə hesablama metodu
- oxşarlığa görə hesablama metodu (analoci metod)
- nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu

573 Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnədikdə
- əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnədikdə
- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləndirilməsi) zəruriliyi yarandıqda

574 Müəssisənin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- seçilmiş məhsulgöndərənlə (və ya vasitəçi ilə) dağınıqların aparılması və kontraktın bağlanması
- təfəssülləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi
- məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması

575 Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

- müxtəlif zonalarda yerləşən istehləkçi sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir
- nəqliyyatın hər bir sexə doğru səfəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur
- eyni zonada yerləşən bir neçə istehləkçi sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir

576 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- psixografik əlamətlər
- demoqrafik əlamətlər
- coğrafi əlamətlər
- məhsula ehtiyac əlamətlər
- təşkilati əlamətlər

577 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- iqtisadi əlamətlər
- texniki əlamətlər
- texnoloji əlamətlər
- psixografik əlamətlər
- təşkilati əlamətlər

578 Marketing nədir?

- bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir
- müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir
- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
- idarəetmənin metodlarından biridir
- bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir

579 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- kommissiyajerlər
- dilerlər
- agentlər
- konsaltinq təşkilatı
- distributerlər

580 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?

- yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- məhsul çeşidinin planlaşdırılması
- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi
- məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
- satışdan sonrakı xidmətin təşkili

581 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə marketinq fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması
- istehlakçıların (alıcıların) təhlili
- daxili mühitin təhlili
- xarici mühitin təhlili
- bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması

582 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin marketinq fəaliyyətinə aid deyil?

- müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi
- işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması
- müəssisələrin istehsal həcmimin (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırıla bilmə imkanlarının araşdırılması
- bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacların həcmimin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması
- müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi

583 İstehsal gücü nədir?

- müəssisənin illik istehsal həcmi
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir

584 Müəssisənin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Nəqliyyat vasitələri
- Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
- Binalar
- Zavoddaxili su kəmərləri

Sexdə qurulmuş avadanlıq

585 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıqların yerini dəyişdikdə
- avadanlıq yeni alınanda
- avadanlıq satıldıqda
- avadanlıqların yerləşdirilməsində
- avadanlıq fiziki köhnəldə

586 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- ehtiyat fondundan
- təmir fondundan
- amortizasiya fondundan
- istehsalın inkişafı fondundan
- nizamnamə fondundan

587 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların dəyərindəki artım
- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi

588 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- texniki , mənəvi, sosial, siyasi
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

589 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə
- qalıq və satış dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- ilkin və bərpa dəyərinə görə

590 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- qurğu
- bina
- məmulat
- nəqliyyat vasitəsi
- dəzgah

591 İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti
- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi

- binaların dəyərini istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti

592 İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- binalar və yanacaq ehtiyatları
 qurğu və materiallar
 bina və nəqliyyat vasitələri
 ötürücü mexanizmlər və tara materialları
 nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları

593 İstehsalın əsas fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
 istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
 öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir
 yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
 istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir

594 Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- sosial köhnəlmə
 mənəvi köhnəlmə
 iqtisadi köhnəlmə
 texniki köhnəlmə
 fiziki köhnəlmə

595 Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə daxil edilir?

- yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri
 təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan maşın və avadanlıqların dəyəri
 istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avadanlıqların dəyəri
 istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avadanlıqların dəyəri
 quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri

596 əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- inteqral əmsali, təzələnmə əmsali və sıradançıxma əmsali
 artma əmsali, təzələnmə əmsali və sıradançıxma əmsali
 köhnəlmə əmsali, yeniləşmə əmsali
 ekstensiv yüklənmə əmsali və intensiv yüklənmə əmsali
 növbəlik əmsali, köhnəlmə əmsali və yeniləşmə əmsali

597 Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?

- ilkin və qalıq dəyərinə görə
 ilkin dəyərinə görə
 qalıq dəyərinə görə
 ləğv olunma dəyərinə görə
 bərpa və qalıq dəyərinə görə

598 Yanacaq sənayesinin (neftçixarma sənayesinin) istehsal əsas fondlarının tərkibində qurğular və

ötürücü mexanizmlərin xüsusi çəkisi təqribən neçə faiz olur?

- 70 faiz
- 40 faiz
- 50 faiz
- 30 faiz
- 60 faiz

599 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə öz əmlakları ilə tam məsuliyyət daşıyırlar?

- tam ortaqlıq
- açıq tipli səhmdar cəmiyyət
- qapalı tipli səhmdar cəmiyyət
- komandit ortaqlıq
- məhdud məsuliyyətli müəssisə

600 Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

- 49 nəfər
- 40 nəfər
- 55 nəfər
- 100 nəfər
- 50 nəfər

601 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə yalnız müəssisənin nizamnamə fonduna qoyduqları pay həcmində məsuliyyət daşıyırlar?

- təsərrüfat ortaqlıqları
- tam ortaqlıq
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- əlavə məsuliyyətli müəssisə
- komandit ortaqlıq

602 Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- 75 faizindən az ola bilməz
- 100 faizini təşkil etməlidir
- 25 faizindən çox ola bilməz
- hədd yoxdur
- 50 faizindən çox ola bilməz

603 İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- 75 faizindən az ola bilməz
- 100 faizini təşkil etməlidir
- 25 faizindən çox ola bilməz
- hədd yoxdur
- 50 faizindən çox olmalıdır

604 Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- işçilərin sayı və illik dövriyyəsinin həcmi
- satışın həcmi

- sahə mənsubiyyəti
- mənfəətin həcmi
- aktivlərin dəyəri

605 Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hansı tipləri mövcuddur?

- texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər
- texnoloji, predmet və qarışıq tiplər
- texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər

606 İstehsalın strukturunun hansı tipində sex həmcins texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üzrə ixtisaslaşır?

- texnoloji tip
- qarışıq tip
- texniki tip
- predmet tip
- təşkilati tip

607 İstehsalın strukturunun hansı tipində sexlər müəyyən məmullatların və ya onların hissələrinin hazırlanması üzrə ixtisaslaşırlar?

- texnoloji tip
- qarışıq tip
- təşkilati tip
- predmet tip
- texniki tip

608 Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir

609 Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir

610 Müəssisə ləğv edilərkən dördüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir

611 Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:

- istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə
- istehsal və kommersiya müəssisələrinə
- kiçik və orta müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə
- əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

612 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

- özəl müəssisə və müştərək müəssisə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- kiçik, orta və iri müəssisələr

613 İstehsalın təşkili tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- kiçik, orta və iri müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

614 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi
- Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi
- Mənfəətin maksimumlaşdırılması
- Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi

615 Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- təhcizçilərin etibarlılığını
- işçilərin rəyini
- məhsulun maya dəyərini
- hazır məsul anbarının həcmi
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini

616 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları
- məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
- məhsulun maya dəyəri
- hazır məsul anbarının həcmi
- inflyasiyanın səviyyəsi

617 Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- qarışıq qiymətlər
- tikinti məhsuluna qiymət
- topdansatış qiyməti
- pərakəndəsətış qiymətləri
- nəqliyyat tarifləri

618 Oliqopolik sahə:

- standart və ya eynicinsli məhsul-lar istehsal edən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
- nisbətən az sayda müəssisənin əmtəə və xidmətlər bazarında ha-kimlik etdiyi sahədir
- təbii inhisarın mövcud olduğu sahədir
- müəyyən məh-sul istehsal edən və xidmət göstərən bir müəssisənin mövcud olduğu sahədir
- eyni olmayan, lakin oxşar məhsullar is-tehsal edən nisbətən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir

619 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər
- kreditor borjları
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- bank kreditləri

620 Müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar

621 Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin işçilərinin sayını
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin öhdəliklərini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını

622 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- kreditor borcları
- mənfəət
- nizamnamə kapitalı
- səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər
- amortizasiya ayrılmaları

623 Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır?

- müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə qısamüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

624 Müəssisədə cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər
- kreditor borcları
- bank kreditləri
- borc vəsaitləri
- ehtiyat kapitalı

625 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital
- yığılmış mənfəət
- əlavə kapital
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ehtiyat kapitalı

626 Son istehlakçıya qədər bütün mərhələlərdə büdcəyə ödənilməli olan əlavə dəyər vergisinin məbləği necə hesablanır?

- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin hasili kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin cəmi kimi
- ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləyinə nisbəti kimi

627 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir

628 Müəssisənin təcili likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə kreditor borcların fərqinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

629 Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin fərqinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

630 Müəssisənin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- vergiödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- dövriyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili

631 Müəssisənin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin pul vəsaitlərini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını

632 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- istehsal sahələrinin artıqlığı
- istehsal prosesindəki fasilələr
- istehsal prosesinin başlanması
- istehsalın ixtisaslaşması
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması

633 Müəssisədə fondtutumunun azalması istehsalın iqtisadi səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- müəssisədə məhsul vahidinə düşən amortizasiya ayırmalarını artırır
- məhsul vahidinə düşən amortizasiya ayırmalarını azaldır
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun maya dəyərini artırır
- müəssisədə əsas fondlardan istifadə səviyyəsi aşağı düşür
- investisiya qoyuluşlarına tələbatı artırır

634 Müəssisədə satışın (dövriyyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- əmtəəlik məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ümumi məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

635 Müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyini müəyyən edilərkən səmərə kimi hansı göstərici əsas götürülməlidir?

- müəssisənin mənfəəti
- müəssisənin reallaşdırılmış məhsulu
- müəssisənin ümumi məhsulu
- müəssisənin ümumi mədaxili
- müəssisənin əmtəəlik məhsulu

636 Investisiya qoyuluşlarının səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- rentabellik indeksi göstəricisi
- rentabellik norması (daxili rentabellik norması) göstəricisi
- inteqral səmərə (xalis cari dəyər) göstəricisi
- ödənmə müddəti göstəricisi

- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi

637 İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlilik əmsalının azaldılması
 elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
 istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
 işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
 istehsalın təmərküzləşməsi, kombinəlməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi

638 Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
 ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
 mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
 mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
 reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi

639 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- hazır məhsul
 bitməmiş ehtiyatlar
 istehsal ehtiyatları
 pul vəsaitləri
 gələcək dövrün xərcləri

640 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin tədavül fondlarına aid deyil?

- pul vəsaitləri
 az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
 anbardakı hazır məhsul
 debitor borcları
 yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar

641 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- tara və tara materialları
 yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
 xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
 alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
 köməkçi materiallar

642 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
 hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
 hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
 hazırkı dövrdə maya dəyərində daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
 hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;

643 Tədavül fondlarına daxildir:

- gələcək dövrün xərcləri;
 hazır məhsul

- bitməmiş istehsal;
- istehsal ehtiyatları.
- maşın və avadanlıqlar;

644 Müəssisədə bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- hazır məhsulun dəyəri
- istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunə-si-nin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

645 Hazır məhsul:

- normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir
- istehsal ehtiyatlarına aiddir
- normalaşdırılan dövriyyə fondlara aiddir
- əsas fondlara aiddir
- normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir

646 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- dövriyyə fondları və tədavül fondları
- dövriyyə fondları və əsas fondlar
- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular

647 Müəssisədə materiallardan ehtiyat növləri hansılardır?

- istehsal, satış, xidmət, cari
- cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq
- cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- cari, istehsal, satış, sığorta

648 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı adda bir material növündən maksimum yol verilə bilən məsrəf həddini nəzərdə tutur?

- fərdi məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması

649 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı materialdan konkret texniki parametrləri göstərməklə hesablanır?

- fərdi məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması

650 Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar

651 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- pul vəsaitləri, azqiyətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri

652 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- təchizat itkiləri
- texnoloji itkilər
- texnoloji tullantılar
- texniki-təşkilati itkilər
- xalis məsrəf

653 İstehsal müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- 10
- 20
- 25
- 5
- 15

654 Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- qrup və iriləşdirilmiş normalar
- müfəssəl və qrup normaları
- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
- perspektiv və müfəssəl normalar
- iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar

655 İstehsal gücünü texniki (mexaniki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir?

- mexaniki gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmasıdır
- istehsal gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
- istehsal gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır

656 Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fondlarına aid deyil?

- faktiki işlənmiş vaxt fondu
- rejim vaxt fondu
- təqvim vaxt fondu
- cari vaxt fondu

plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu

657 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə maşın və avadanlıqların texnoloji strukturunun optimallığına təsir göstərir?

- maşın və avadanlıqların ilkin dəyəri
 işçilərin sayı
 istehsal texnologiyası
 təqvim vaxt fondu
 işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi

658 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- istehsal əsas fondlarının təzlənməsi və sıradan çıxmasının nisbəti
 işçilərin sayı
 müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
 təqvim vaxt fondu
 işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi

659 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- müəssisənin ölçüsü
 işçilərin sayı
 müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
 investisiya qoyuluşlarının texnoloji quruluşu
 istehsalın ölçüsü

660 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- kadrların strukturu
 müəssisənin ölçüsü
 avadanlıqların yaş strukturu
 işçilərin sayı
 müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı

661 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərində nisbəti kimi
 əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
 istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərində nisbəti kimi
 yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin mövcud əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi
 əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərində nisbəti kimi

662 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi
 əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi

663 əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi

- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- yeni iş salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi

664 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- 25 %
- 40 %
- 50 %
- 10 %
- 16,7 %

665 əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- yeni iş salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- yeni iş salınmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

666 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni iş salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 37,5 %
- 23,07 %
- 100 %
- 60 %
- 15 %

667 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır
- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır
- əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır
- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir

668 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 680 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni iş salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 25 %
- 11,7 %
- 15 %
- 11,5 %
- 21,25 %

669 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 440 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 48,4 min manatlıq əsas fond yeni iş salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz

olar?

- 5,2 %
- 11 %
- 10,5 %
- 11,5 %
- 5,6 %

670 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 18,2 %
- 35 %
- 9,7 %
- 16,3 %
- 12,2 %

671 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 9,7 %
- 35 %
- 16,35 %
- 30,65 %
- 20,8 %

672 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 10,2%
- 2,9 %
- 19,02 %
- 6,37 %
- 22 %

673 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 37,68 %
- 6,1 %
- 73,8 %
- 31,88 %
- 40 %

674 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 30%
- 26,3%
- 16,1 %

- 14,1 %
 15 %

675 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir

- 15 faizədək
 25 faizədək
 20 faizədək
 7 faizədək
 10 faizədək

676 İnsan orqanizminə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?

- ictimai
 mənəvi
 iqtisadi
 sosial
 fiziki

677 əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi üsürləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 10 faizədək
 7 faizədək
 25 faizədək
 20 faizədək
 15 faizədək

678 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizədək
 20 faizədək
 25 faizədək
 7 faizədək
 10 faizədək

679 əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
 iqtisadi və sosial
 fondverimi və növbəlilik əmsalı
 fondverimi və köhnəlmə müddəti
 fondtutumu və təzələnmə əmsalı

680 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi
 il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərində nisbəti kimi
 əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmində nisbəti kimi
 il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi
 il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərində nisbəti kimi

681 Müəssisənin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi
 istehsal edilən məhsulun mürəkkəblik dərəcəsi

- elmi-texniki tərəqqi
- istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi

682 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin natural gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- əsas fondların tex-ni-ki tərkibini və istehsal gücünü müəy-yən etmək
- kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəy-yən etmək
- istehsal gücün-dən istifadəni yüksəltməyə dair tapşır-ıq-ları və fondtutumunu müəy-yən etmək
- avadanlıq balansı tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- əsas fondların tex-ni-ki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəy-yən etmək

683 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin dəyər gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- əsas fondların tex-ni-ki tərkibini və istehsal gücünü müəy-yən etmək
- istehsal gücünü müəy-yən-ləş-dir-mək
- avadanlıq balansı tərtib etmək
- amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəy-yən etmək
- istehsal gücün-dən istifadəni yüksəltməyə dair tapşır-ıq-ları müəy-yən etmək

684 Müəssisə 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu müəssisənin hansı fonduna aiddir?

- amortizasiya fonduna
- dövriyyə fondlarına
- ehtiyat fonduna
- əsas fondlara
- nizamnamə fonduna

685 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- avadanlıqlardan istifadə əmsalı
- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- növbəlilik əmsalı
- əsas fondların rentabelliği
- fondverimi

686 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- avadanlıqların məhsuldarlığı
- dövretmə əmsalı
- amortizasiya norması
- ümumzavod xərcləri
- məhsulun əməktutumu

687 Müəssisə miqyasında istehsalın təşkili hansı aspektlərdə həyata keçirilir?

- məkan, zaman və beynəlxalq aspektlərdə
- universal, zaman və funksional aspektlərdə
- məkan, qarışıq və funksional aspektlərdə
- məkan, zaman və funksional aspektlərdə
- universal, qarışıq və funksional aspektlərdə

688 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisənin ahəngdar işləməsində əsas rol oynayır?

- əməyin təşkili
- təchizatın təşkili
- istehsalın təşkili
- texnoloji maşın və avadanlıqların təmirinin təşkili
- alət təsərrüfatının təşkili

689 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- yalnız universal avadanlıqlardan istifadə
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması

690 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi

691 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması

692 Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi
- nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnologici əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi
- məhsulun fondtutumunun azaldılması
- növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi

693 İstehsal prosesləri mürəkkəblilik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri
- sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri

694 Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkimə əmsalı bərabərdir:

- 1 – 10
- 16 -20
- 10-15
- 11 – 20
- 21 – 40

695 Təhkimə əmsalı necə hesablanır?

- iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi
- birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloci əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi

696 əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi zamanı istehsal tsiklinin uzunluğu necə hesablanır?

- dəstədəki detalların sayı ilə bütün əməliyyatlar üzrə bir detalın emalına sərf edilən vaxtın hasili kimi
- dəstədəki detalların daşınması üçün sərf olunan vaxtın ölçülməsi kimi
- dəstədəki detalların emalı zamanı təbii proseslərə sərf olunan vaxtın cəmi kimi
- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexdə qalma vaxtına hasili kimi.
- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexlərarası daşınmasına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi

697 İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- düzxətli forma
- fərdi forma
- analitik forma
- predmet forması
- texnoloci forma

698 Dəstəli istehsalda ehtiyat məmulatın həcmi:

- məmulatlara günlük minimum tələbatın sexlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük minimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqin istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur

699 Dövriyyə ehtiyat məmulatı nə vaxt yaradılır?

- zadellərə olan günlük minimum tələbatı ödəmək üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır
- ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələri–ndə istehsalın həcmnin artırılması üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır
- iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutul–ma–mış boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalanmaq üçün yaradılır

700 İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur